

Problematika nadpisů právních předpisů z hlediska legislativní techniky

Jan FILIP

Tvorba právních předpisů zahrnuje celou řadu nutných úkonů, jejichž zvládnutí na odpovídající úrovni zajišťuje přehlednost a srozumitelnost jednotlivých právních předpisů, stejně jako právního řádu vcelku. Významnou roli v tomto směru sehrávají v legislativní technice nadpisy.

Tento problém má podle mého názoru dva základní aspekty. Prvním je problematika nadpisů právního předpisu a druhým je problematika nadpisů uvnitř právních předpisů. Zatímco první aspekt je nutno řešit vždy, neboť je nutnou náležitostí každého právního předpisu, druhý aspekt ve všech právních předpisech (zejména menšího rozsahu) nevystupuje nutně a v tomto příspěvku se jím nezabývám¹.

Nadpis právního předpisu je důležitý pro orientaci v právním řádu a v právním styku vůbec. Obsahuje pro subjekty práva celou řadu významných informací, bez nichž by práce s právními předpisy nebyla možná. S ohledem na historickoprávní vývoj není jeho složení jednotné. Jiné je označení právních předpisů z doby federace, jiné v současnosti a jiné z dávnější minulosti.

Nadpis právního předpisu je z hlediska legislativní techniky tvořen podstatnými složkami, popř. ještě dalšími složkami. Podívejme se na několik typických příkladů:

- a) ústavní zákon ČNR ze dne 16. prosince 1992 č. 1/1993 Sb., ÚSTAVA ČESKÉ REPUBLIKY,*
- b) ústavní zákon ze dne 9. ledna 1991 č. 23/1991 Sb., kterým se uvozuje LIS-TINA ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako ústavní zákon Federálního shromáždění České a Slovenské federativní republiky,*
- c) občanský zákoník ze dne 26. února 1964 č. 40/1964 Sb., ve znění pozdějších předpisů*
- d) zákon ze dne 16. června 1993 č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění zákona č. 331/1993 Sb.,*

¹Je to z důvodu nedostatku místa, nikoli významu této problematiky, jak dokazují důsledky interpretačních potíží s nadpisem druhé hlavy Listiny „Lidská práva a základní svobody“ v souvislosti s chápáním obratu „mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách“ v čl. 10 Ústavy ČR. V jiné souvislosti se musel problém vnitřních nadpisů zabývat i Ústavní soud ČSFR v nálezu k trestnímu zákonu (částka č. 93/1992 Sb.)

- e) vyhláška federálního ministerstva spojů ze dne 8. července 1982 č. 108/1982 Sb., kterou se vydává Telefonní řád, ve znění vyhlášky federálního ministerstva spojů č. 40/1988 Sb.,
 f) obecně závazná vyhláška města Ústí nad Labem č. 22/1992 ze dne 10. prosince 1992 k zabezpečení veřejného pořádku a bezpečnosti v Ústí nad Labem.

Ačkoli by se na prvý pohled zdálo, že nadsisy těchto předpisů jsou rozmanité, ve skutečnosti po bližším zkoumání zjistíme, že obsahují některé základní náležitosti a řadu akcesorických náležitostí, byl rovněž velmi významných.

Každý právní předpis začíná označením formy, ve které byl vydán. Dále je to označení orgánu, který na základě své legislativní pravomoci a příslušné působnosti právní předpis vydal (není sub b/, c/ a d/) a datum, kdy se tak stalo. Poté následuje určení místa ve Sbírce zákonů (sub f/ se jedná o jiné určení) a konečně následuje název a případné údaje o novelizacích.

Ne všechny tyto údaje jsou z hlediska značení právních předpisů nutné. Za základní náležitosti z hlediska legislativní techniky, nikoli práva, nutno považovat formu právního předpisu, označení orgánu², který jej vydal, datum schválení, lokalizaci právního předpisu ve Sbírce zákonů a název (titul). Následující složky nadsisů možno označit jako eventuelní náležitosti (označení novelizace v případě sub c/, d/ a e/ nebo jiných okolností jako je tomu sub b/).

Takže nadsis právního předpisu obsahuje:

1. Označení formy právního předpisu

Každý právní předpis je nutno podle Legislativně metodických a technických pokynů k tvorbě obecně závazných předpisů³ (dále jen „Pokyny“) označit nejdříve jeho formou. To je určující pro jeho místo v hierarchii právního řádu z hlediska jeho právní síly. Je to první informace, kterou o právním předpise dostáváme a která nám dovoluje jeho zařazení mezi ostatní právní předpisy téže právní síly. Výslovně to zdůrazňuje např. čl. 9 odst. 1 Ústavy ČR, podle kterého lze ústavu měnit opět jen ústavním zákonem, či-li zákonem takto výslovně označeným.

Zcela výjimečně toto pravidlo neplatí. Touto výjimkou (spíše legislativně technickým nedopatřením) jsou ústavní zákony přejaté z právního řádu ČSFR, avšak nezařazené do ústavního pořádku ČR. Podle čl. 112 odst. 3 Ústavy ČR mají tyto ústavní zákony sílu ústavního zákona. Na jejich označení ovšem zmíněné ustanovení nic neměnilo⁴.

²Označení orgánu s legislativní pravomocí se sice váže na formu právního předpisu, jehož vydání mu právě legislativní pravomoc umožňuje, ale totéž možno tvrdit obráceně.

³Tyto Pokyny jsou přílohou Legislativních pravidel vlády ČSR (usnesení vlády ČSR ze dne 31. března 1987 č. 71), které dosud bez jakékoli formální změny platí i v době zpracování tohoto příspěvku! Na rozdíl od vlády ČSFR, která v roce 1990 Legislativní pravidla vlády ČSSR z roku 1986 alespoň změnila a v roce 1991 nakonec přijala nová, odpovídající změněné situaci. Vláda ČR v novém složení sice měla v plánu přijetí nových Legislativních pravidel již v roce 1993, ale průtahy při přípravě zákona o jednacím řádu Parlamentu nakonec vedly k odložení tohoto záměru.

⁴Na místě by byl jejich výčet a konstatování, že se nadále označují jako „zákon“. Tento postup

2. Označení orgánu, který právní předpis vydává

S výjimkou zákonů a zákonných opatření je nutno každý právní předpis opatřit kromě označení jeho právní formy též označením orgánu, který jej vydal. U ústavních zákonů, zákonů a zákonných opatření to není nutné, neboť přímo z Ústavy ČR plyne, který orgán má legislativní pravomoc k jejich vydání.

Nutno to však dodržovat při citaci právních předpisů z minulosti, kdy bylo zákonodárných a ústavodárných orgánů více – Federální shromáždění (neoznačuje se), ČNR a SNR. U podzákonných právních předpisů se označení orgánu (ministerstva) musí uvést, neboť je to důležité pro posouzení, zda byla dodržena stanovená kompetence.

U vládního nařízení by to již nyní nebylo nutné, ale dosud se to přesto uvádí. Zřejmě se však vrátíme ke stavu do 31.12.1968, kdy se označovala jako vládní nařízení. Ovšem samotné označení „nařízení“ by již nestačilo. Kromě čl. 78 Ústavy ČR, který jejich vydáváním pověřuje vládu, bylo totiž s účinností od 31. prosince 1994 konkretizováno ustanovení čl. 79 odst. 3 Ústavy ČR v tom směru, že nyní mají podle ustanovení § 3 odst. 1 zákona ČNR č. 425/1990 Sb., ve znění zákona č. 254/1994 Sb. legislativní pravomoc vydávat nařízení též okresní úřady („nařízení okresního úřadu“).

3. Datum schválení předpisu

Uvedení data schválení v nadpisu nemá právně žádný význam, avšak pro publikaci ve Sbírce zákonů nebo resortním věstníku se používá. Někdy to v sobě nese pečeť nedostatků. Např. zákon č. 152/1994 Sb. z 22. června 1994, což je datum konání 20. schůze Poslanecké sněmovny, byl ve skutečnosti schválen již na 19. schůzi Poslanecké sněmovny 3. června⁵, ale dodatečně se přišlo na rozpor ve schváleném textu zákona a konalo se nové hlasování přes protesty poslaneckého klubu ČSSD. V minulosti k tomu došlo u zákona o SNB z roku 1965, který odmítl A. Novotný podepsat a který rovněž nese jiné datum, než je skutečné datum schválení. O schůzi Národního shromáždění, která by se konala 30. června 1965 není žádný oficiální oficiální záznam. 6. (7.) schůze NS se konala podle těsnop. zpráv 15. – 18. června a další schůze proběhla 10. – 12. listopadu 1965.

V budoucnosti po ustavení Senátu bude třeba určit, které datum bude datem schválení předpisu. Lze očekávat, že to bude datum, kdy o návrhu bylo hlasováno s kladným výsledkem naposledy. S ohledem na zapojení prezidenta republiky do zákonodárného procesu ve formě práva veta, by to však mohlo být i datum podpisu zákona.

nebyl zřejmě použit s ohledem na časovou tíseň a možné problémy s výčetem těchto předpisů Náš ústavodárce z roku 1992 tak postupoval stejně jako ústavodárce z roku 1948.

⁵Viz blíže Těsnopisecká zpráva o 19. schůzi PS. I. vol.o., s. 582.

4. Lokalizace ve Sbírce zákonů

Jestliže uvedení formy právního předpisu nám umožní určit jeho místo v hierarchii právního řádu, další část nadpisu nám umožňuje nalézt úřední znění textu právního předpisů vůbec. Děje se tak za pomoci uvedení čísla v ročníku Sbírky zákonů, jak to odpovídá § 7 odst. 1 a 3 zákona ČNR č. 545/1992 Sb., o Sbírce zákonů ČR. Naše značení je velmi srozumitelné a přehledné oproti některým jiným státům, kde bychom se těžko orientovali.

Pokud některá z publikačních norem minulosti umožňovala existenci více publikačních orgánů než byla jen Sbírka zákonů (a nařízení) nebo Reichsgesetzblatt, je třeba uvést její zkratku. Pravidla, jak se to dělá obsahuje bod č. 50 Pokynů⁶. Kromě toho se citují i tzv. resortní sbírky, ve kterých sice nemá vyhlášení normotvorný účinek, ale ve vztahu k registrovaným předpisům zde má publikace velký význam.

5. Název právního předpisu

Hlavním úkolem názvu právního předpisu je informovat adresáta o tom, co je v právním předpise řešeno a jaký je tedy účel jeho vydání. Jde o stručné označení, které má podle bodu č. 17 Pokynů vystihovat hlavní obsah právního předpisu. Např. „o československé federaci“, „o telekomunikacích“, „o vysokých školách“.

Z tohoto hlediska je název vyhlášky FMS č. 108/1982 Sb., kterou se vydává Telefonní řád, ve znění vyhlášky FMS č. 40/1988 Sb. (viz výše sub f/) problematický. Z hlediska legislativní čistoty bych osobně dal přednost tomuto názvu (titulu) – „kteřou se stanoví podmínky pro zřizování a používání telefonních zařízení a poskytování telefonních služeb (Telefonní řád)“. Je sice delší, nicméně jednoznačně vystihuje, co vyhláška upravuje a současně vytváří podmínky pro slovní citaci. Je evidentní, že se zpracovatelé vyhlášky chtěli tak dlouhému nadpisu vyhnout. Snad to bylo možné, neboť jde o užitý pojem jako je poštovní řád, přepravní řád, dálkopisný řád, telegrafní řád, trestní řád, správní řád atd.⁷

Některé právní předpisy takto koncipovaný název nemají. Např. ústava, občanský zákoník, zákoník práce, v jejichž případě je označení formy právního předpisu organicky spjato s jejich názvem. Jde o užití předpisy, kde každý ví, co mají upravovat, takže se vlastně označují druhově, a ne individuálně. Výslovně proto již neřikají

⁶Např. je to „Sb.“ pro Sbírku zákonů, „Ú.l.“ pro Úřední list, „Ú.v. ČSSR“ pro Ústřední věstník (do konce roku 1968) atd.

⁷Na rozdíl od angličtiny je zde zejména právníká němčina častým námětem vtipů a satiry. Ovšem následující příklad jako jeden z mnoha uváděných v literatuře (Hugger, W.: Gesetze – Ihre Vorbereitung, Abfassung und Prüfung. Baden-Baden 1983, s. 309) dosvědčuje, že si to občas zaslouhuje. Takový název se u nás ještě vytvořit nepodařilo – „nařízení, kterým se přeměňuje nařízení o výjimečném z ustanovení nařízení o přepravě nebezpečného zboží na ulici na zákon o přepravě nebezpečného zboží a ke změně tohoto nařízení“ (BGBl. I S. 3115).

o čem předpis je, co se jím upravuje. Předpokládá se, že každý ví, co zhruba upravuje občanský zákoník, trestní zákon, ústava.

V literatuře je občas název ztotožňován s nadpisem, což ale v našich podmínkách není vhodné, neboť nemáme zaveden komplexní systém zkrácených titulů a odpovídajících zkratek. Pouze pokud se nelze vyhnout nadpisu delšímu, doporučují (nejde však o povinnost) Pokyny připojit v závorce ještě stručný název, který by bylo možné používat i jako slovní citace. To se neděje příliš často. Obtížně bychom mohli neustále uvádět např. název zákona č. 72/1994 Sb., kterým se upravují některé spoluvlastnické vztahy k budovám a některé vlastnické vztahy k bytům a nebytovým prostorům a doplňují některé zákony. Těžko bychom se v praktickém styku mohli obejít bez jeho určené slovní citace „zákon o vlastnictví k bytům“.

Takové stručné názvy však nalzáme i u případě zákonů, jejichž názvy rozhodně nejsou dlouhé. Můžeme si uvést příklady zákonů o obcích (obecní zřízení), o pozemních komunikacích (silniční zákon), o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), o civilním letectví (letecký zákon), o správním řízení (správní řád), o trestním řízení soudním (trestní řád). Někde se navíc takové označení praxi užilo, aniž je samotný název zákona zavádí. To je případ tzv. přestupkového zákona, publikační normy, zákona o okresních úřadech, lustračního zákona nebo recepční normy.

V některých sousedních státech je takové značení předepisováno. Např. v Rakousku má spolkový zákon o civilní službě (BGBl. Nr. 496/1980) má zkrácený titul *Zivildienstgesetz 1986* s připojenou zkratkou „ZDG“. Obdobné značení je používáno v SRN, Švýcarsku nebo i v Bulharsku⁸. V anglosaských státech je zkrácená citace přímo umožňována v úvodních ustanoveních zákonů („This Act may be cited as..“ nebo „These Regulations may be cited as...“) s tím; že záměnam brání současně uvedení roku vydání předpisu⁹.

Stejně tak nemáme velkou tradici v označování zákonů jmény jejich navrhovatelů jako např. v USA Taft–Hartleyův zákon, McCarranův–Woodův zákon, Shermanův zákon apod. Ve starověkém Římě bylo takovéto označování zákonů pravidlem – např. *lex Acilia*, *lex Aelia Sentia*, *lex Anastasiana*, *lex Hortensia* atd. V praxi se ovšem

⁸Zde sice neplatí pravidlo, že každý zákon si svou zkratku stanoví sám, avšak na základě výnosu Státní rady BLR č. 883 k provedení zákona o normativních aktech (Dr.V., br. 39/1973) je přímo v příloze výnosu uveden obsáhlý seznam zkratek, kterými se označují zákony a některé podzákonné akty. Např. ZPr značí zákon o prokuratuře, ZM zákon shromažďovací atd.

⁹Srov. např. Commonwealth Electoral Act 1918, Electoral Act 1907, Electoral Act 1980, Electoral Act 1985 atd. v Austrálii nebo Local Government Act 1972, Local Government Act 1974, Local Government Act 1978, Local Government Act 1985 atd., popř. s dodatkem jako Local Government (Access to Information) Act 1985 ve Velké Británii. Blíže viz např. McLeod, I.: *Legal Method*. London 1993, s. 99. Totéž platí v německy hovořících státech v případě možné záměny zkratek a zkrácených titulů. Srov.např. bod 41 rakouských Legislativních pravidel (*Legistische Linien* 1979), bod 42 švýcarských Legislativních pravidel (*Richtlinien der Gesetzestechnik* 1976). Poznámávám, že nyní již v Rakousku platí nová Legislativní pravidla z roku 1990. Viz blíže Schäffer, H.: *Über Wert und Wirkungsmöglichkeiten von Legistischen Richtlinien*. *Österreichische Juristen-Zeitung*, roč. 1991, č. 1.

i u nás někdy používá označení zákona v souvislosti s osobou nebo událostí, kvůli které byl přijat¹⁰.

Je samozřejmě dobré, aby nadpis obsahoval to, o čem předpis také pojednává. Tento závěr se sice může zdát zcela samozřejmým, ale život nás učí, že se dějí různé věci. V přípravných pracích může nastat situace, kdy dojde ke změně obsahu předpisu a jeho název vysloveně klame a rozčíluje občany. Vzpomínám si v této souvislosti na kuriozní vyhlášku federálního ministerstva zahraničního obchodu č. 9/1988 Sb., o osvobození osobních počítačů, mikropočítačů a barevných televizních přijímačů od dovozního cla. V samotném textu však ode cla byly osvobozeny jen počítače do 512 KB operační paměti a u barevných televizorů byla pouze snížena celní sazba¹¹! Napravila to až novela této vyhlášky č. 180/1988 Sb., které rovněž změnila její název na: „o celních úlevách při dovozu některých druhů neobchodního zboží“. Ta již sice svým názvem adresátů neklame, ale přímo z názvu se o jejím obsahu prakticky již nic nedovídatí ve srovnání s původním zněním.

Z toho plyne poučení, že na nadpis a důvodovou zprávu nesmíme při přípravě právních předpisů v žádném okamžiku zapomínat, neboť v rámci dalšího jejich projednávání může dojít ke změně textu vlastního právního předpisu, aniž se promítne právě do nadpisu nebo důvodové zprávy.

Naopak jiné názvy právních předpisů svědčí o velké péči, která jim byla věnována. Jako příklad možno uvést právě původní nadpis ústavního zákona vwozujícího Listinu základních práv a svobod (příklad sub b/). Je to pochopitelné, neboť bez toho by nebylo možno plně poznat její právní povahu.

Názvy prováděcích předpisů někdy výslovně vyjadřují skutečnost, že se jimi provádí nějaký zákon. Srov. např. vyhlášku ministerstva vnitra č. 173/1994 Sb., o provedení některých ustanovení zákona č. 152/1994 Sb., o volbách do zastupitelstev v obcích a o změně a doplnění některých dalších zákonů nebo vyhlášku ministerstva vnitra č. 128/1993 Sb., kterou se provádí zákon o občanských průkazech. I z těchto názvů je vidět problematičnost změn více předpisů prováděných jedním zákonem (viz níže).

¹⁰Z dob Rakouska-Uherska to byl známý „zákon divadla na Okružní třídě“ z roku 1883, dodnes v Rakousku platný v úplném znění z roku 1950 jako tzv. Todeserklärungs-gesetz. ● značení souvisí s požárem, který v divadle vypukl a v důsledku toho bylo třeba řešit situaci osob, které zřejmě uhořely, ale nebylo je možno identifikovat. V roce 1968 bylo přijato zákonné opatření č. 39/1968 Sb., podle kterého ztrácel mandát poslanec, který se vyhnul trestnímu stíhání útekem do zahraničí. Tento předpis se pak běžně označoval jako „lex Šejna“. Zákon ČNR č. 267/1991 Sb., kterým se novelizuje zákon o platu a náhradách poslanců ČNR (§ 10 odst. 3) lze označit jménem poslankyně Marvanové, která v době výkonu mandátu nastoupila mateřskou dovolenou. A právě tuto situaci novela ustanovení § 10 odst. 3 řesila.

¹¹Nejde zase o tak neobvyklou věc. Mazur, J.: Tytul normatywnego aktu prawnego. OMT, roč. 1988, č. 3, s. 18 uvádí příklad vyhlášky z roku 1982 o vytvoření fondu chovu a fondu rizika. Ve skutečnosti však vyhláška upravuje problematiku pěti různých fondů. Jiná vyhláška o motivačním fondu a jeho využívání v roce 1984 ve skutečnosti prodlužuje platnost jeho využití i po roce 1984. Takové názvy ve skutečnosti matou.

6. Nadpis obecně závazných vyhlášek obcí a nařízení okresních úřadů

Pro legislativní zpracování těchto právních předpisů neplatí Legislativní pravidla, ani jejich příloha (Pokyny). Pro tvorbu obecně závazných vyhlášek obcí v přenesené působnosti a ve smyslu zákona č. 254/1994 Sb. pro tvorbu nařízení okresních úřadů platí zvláštní Usnesení vlády č. 236 z 10. července 1991 vyhlášené pod č. 4/1991 Věstníku vlády ČR pro okresní úřady a orgány obcí – „Zásady pro vydávání obecně závazných vyhlášek okresními úřady a obcemi v přenesené působnosti“¹². Podle § 21 odst. 2 obecního zřízení jde o závaznou úpravu, kdežto při vydávání obecně závazných vyhlášek v samostatné působnosti jde jen o doporučení (v souladu s § 16 odst. 2 obecního zřízení).

Podle bodu III Přílohy k těmto Zásadám (Legislativně technické pokyny) se v názvu nařízení nebo obecně závazné vyhlášky má uvést označení formy předpisu, označení okresního úřadu, popř. obce, a stručné vyjádření věci (problematiky), kterou vyhláška nebo nařízení upravují. Výše sub f/ jsme viděli příklad obecně závazné vyhlášky města Ústí nad Labem, která má v nadpisu (nikoli v názvu, jak požadují Zásady vlády na rozdíl od Legislativních pravidel) rovněž pořadové číslo evidence.

7. Označení novelizací předpisu

Stejně tak je třeba k titulu předpisu přihlížet při jeho případných novelizacích, které se jej dotýkají. Správně v takovém případě postupoval zákonodárce u novelizace zákona ČNR č. 298/1992 Sb., o volbách do zastupitelstev v obcích a o místním referendu. Jeho novelou v podobě zákona č. 152/1994 Sb., o volbách do zastupitelstev v obcích a o změně a doplnění některých dalších zákonů byl jeho název změněn na: „o místním referendu“, neboť neboť úprava voleb již z něj byla vypuštěna. Název předpisu může totiž obsahovat výčet věcí, které upravuje, avšak novelizací dojde k vypuštění některé z nich. Pak je nutno to do názvu právního předpisu promítnout, což se občas opomine¹³.

¹²Jde o dokument obdobný Legislativním pravidlům a jejich příloze, i když jeho zpracování zcela neodpovídá potřebám praxe. Podíváme-li se na rozhodování Ústavního soudu, stejně jako na praktickou podobu místní normotvorby, je jasné, že právě zde měla být tato instrukce daleko podrobnější a přesnější.

¹³Klasickým příkladem je změna názvu (titulu) zákona č. 201/1933 Sb., o zastavování činnosti a o rozpouštění politických stran, kde pozdějšími úpravami již nebylo zmocnění vlády k pozastavování činnosti politických stran obnoveno. Vláda sice předložila návrha novely, který zahrnoval oba postupy, avšak ústavně právní výbor obnovil jen zmocnění k rozpouštění. Blíže k tomu Dusil, V., Kliment, J.: Spolky, shromáždění a politické strany. Praha 1936, s. 160 n. K obnovení, a nikoli k prodoužení, jak požadovala vláda, došlo proto, že návrh zákon nebyl projednán do konce roku 1935, dokdy její zmocnění platilo. To je další zajímavost tohoto právního předpisu z hlediska legislativní techniky.

Pokud je novelizace jen jedna, uvede se ve zkrácené citaci bez označení orgánu, který předpis změnil nebo doplnil, pokud je jich více, uvede se jen obecně obratem „ve znění pozdějších předpisů“, kterým se doplní název právního předpisu.

V této souvislosti možno upozornit na praxi jiných států, které požadují, aby každý právní předpis řešil jeden problém. Výslovně to stanoví některé ústavy jednotlivých států USA (např. Michigan¹⁴), které stanoví, že „No law shall embrace more than one object, which shall be expressed in its title“. Tím je omezen zákonodárci již při sestavování názvu právního předpisu. Současně je tím zajištěna lepší řehlednost právního řádu. Je tím např. vyloučen nešvar posledních let, kdy se zájem o státním rozpočtu měnila řada dalších zákonů. Tato praxe se však vyskytuje v řadě dalších předpisů z poslední doby (např. zákon č. 152/1994 Sb., o volbách do zastupitelstev v obcích a o změně a doplnění některých dalších zákonů).

¹⁴Viz k tomu blíže Schneider, H.: Gesetzgebung. 2. Aufl.; Heidelberg 1991, s. 200-201.